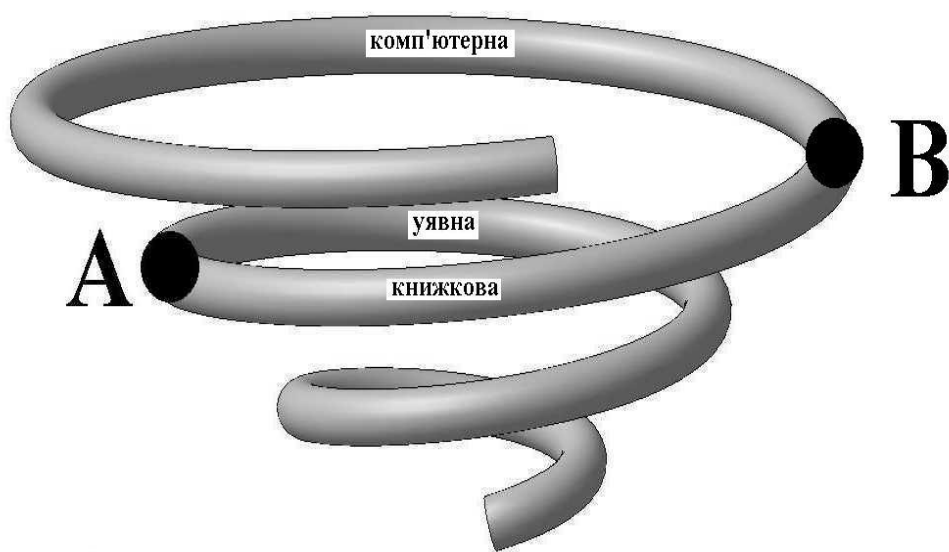

класичної теорії розвитку, яка передбачає циклічні зміни. Слід зазначити, що «сучасна наука свідчить про те, що еволюційні зміни у складних відкритих системах недостатньо тлумачити як невинну еволюцію в одному напрямку» [1 с. 405]. Інформаційна система бухгалтерського обліку відноситься до складних, отже і еволюційні зміни в ній відбуваються аналогічно. Сучасна теорія Всесвіту передбачає наявність двох рівнів еволюції складноорганізованих систем. Для першого рівня є характерним усталеність, лінійність і передбачуваність (що відповідає досить короткому відрізку будь-якої кривої), для другого – неусталеність та нелінійність.

Таким чином, концепція Медведєва М.Ю., що до розвитку форм бухгалтерського обліку, відповідає класичній теорії розвитку лише до «точки винаходу обчислювальної техніки». Цей етап відповідає першому рівню еволюції складноорганізованих систем, і характеризується лінійним рівнянням. Що ж стосується комп'ютерної форми обліку, то для цього етапу розвитку характерний другий рівень, який в свою чергу не є лінійним. Саме на цьому етапі, згідно з класичною теорією розвитку, починається новий цикл (рис.2,3). Отже, перехід до комп'ютерної форми обліку є цілком закономірним, як до нової, більш прогресивної форми. Крім того, доцільність такого підходу підкреслює графічне зображення, на якому наочно спостерігається зближення комп'ютерної та уявної форм обліку (рис.2).

Аналіз традиційних періодизацій розвитку форм бухгалтерського обліку дозволяє зробити висновок, що виокремлюються дві основні класифікаційні ознаки поділу форм обліку в часовому континуумі:

- по-перше, за видом засобів для ведення бухгалтерського обліку (рис.2);
- по-друге, за порядком оформлення (рис.3).

А – винахід і масове використання письменності,
В – винахід і масове застосування обчислювальної техніки

Рисунок 2 - Послідовність виникнення форм бухгалтерського обліку за видом засобів для ведення бухгалтерського обліку згідно з класичною теорією розвитку

А – винахід і масове використання письменності,
 В – винахід і масове застосування обчислювальної техніки

Рисунок 3 - Послідовність виникнення форм бухгалтерського обліку за порядком оформлення згідно з класичною теорією розвитку

Ми вважаємо, що цілком логічним є припущення, згідно якого форми бухгалтерського обліку, двох вищезазначених класифікацій, розвивалися циклічно, згідно з класичною теорією розвитку, і крім того паралельно. Отже, на нашу думку, є правомірними співставлення наведене в табл.1.

З табл. 1 видно, що крім безпосередньо самих етапів розвитку форм бухгалтерського обліку спостерігаються періоди переходу від однієї форми до іншої, тобто на зміну форми обліку необхідне певний час. Сучасний етап розвитку форм бухгалтерського обліку характеризується саме цим переходом (В).

Таблиця 1 – Розвиток форм бухгалтерського обліку за різними класифікаційними ознаками

Стадії розвитку форм бухгалтерського обліку	За видом засобів для ведення бухгалтерського обліку	За порядком оформлення
I	Уявна	Уявна реєстрація фактів господарського життя
A	Період переходу від уявної до книжкової	Реєстрація фактів господарського життя за допомогою письменності
II	Книжкова	Меморіально-ордерна, журнально-ордерна з використанням письменності
B	Період переходу від книжкової до комп'ютерної	Меморіально - ордерна, журнально-ордерна з використанням обчислювальної техніки
III	Комп'ютерна	?

Проведене ж дослідження дозволяє стверджувати, що згідно з класичною теорією розвитку у перспективі повинні відбутися еволюційні зміни не тільки в засобах для ведення бухгалтерського обліку, а і за порядком оформлення, тобто адаптація форми обліку за порядком оформлення до можливостей та вимог обчислювальної техніки.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

По-перше, при проведенні ретроспективного аналізу еволюції форм бухгалтерського обліку та прогнозу його подальшого розвитку доцільно враховувати класичну теорію розвитку, а саме циклічні зміни.

По-друге, на сучасному етапі відбувається лише адаптування книжкової форми обліку для її обробки обчислювальною технікою.

По-третє, згідно з класичною теорією розвитку в подальшому слід очікувати зміну форми обліку за порядком оформлення, яка б оптимізувала можливості обчислювальної техніки.

Список літератури

1. Кремень В.Г., Горлача М.І. Філософія: Підручник для вищої школи. –Х.: Прапор, 2004. – 736 с.
2. Кулаичев А.П. Полное собрание в трех томах. Том 1. Методы и средства анализа данных в среде Windows. STADIA. Узд. 3-е , перераб. и доп. – М.: Информатика и компьютеры, 1999. -341 с.
3. Медведев М.Ю. Общая теория учета: естественный, бухгалтерский и компьютерные методы. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2001. – 752 с.
4. Рожнова О.В. Единое учетное информационное пространство Современные аспекты бухгалтерского учета в России и Болгарии. Российско-болгарский сборник научных статей /М.: Финансовая академия при Правительстве РФ, 2003. – с. 48-64.
5. Федорова Г.В. Информационные технологии бухгалтерского учета, анализа и аудита. – М.: Омега – Л, 2004. – 304 с.
6. Цыганков К.Ю. Истоки современной бухгалтерии: концепция и цели. Дисс. на соиск. уч. степени к.э.н., Санкт-Петербург, 2002

В статті доказана согласованность тенденций развития форм бухгалтерского учета с классической теорией развития. Прогнозируется изменение формы учета в перспективе за порядком бухгалтерского оформления при использовании компьютерной формы учета.

In the article co-ordination of progress trends of forms of accounting is proved with the classic theory of development. The change of form of account after the order of accounting registration is forecast in a prospect at the use of computer form of account.